

Justitiedepartementet

Riksarkivets yttrande över betänkandet Nya regler om arv och testamente – bland annat ett testamentsregister i offentlig regi och ett stärkt skydd för efterlevande sambor (SOU 2025:91)

Riksarkivet har följande synpunkter på förslagen i betänkandet.

Avsnitt 9.9.2 Arkivering och gallring, s. 315 ff

Riksarkivet avstyrker 13 § i förslaget till förordning om testamentsregister. Om regeringen väljer att gå vidare med betänkandets förslag bör bestämmelsen dock istället utformas enligt följande (Riksarkivets ändringar markerade):

Kopior av testamenten samt testamenten som upprättats digitalt enligt 10 kap. 1 a § ärvdabalken och som registrerats ska **bevaras** ~~undantas från gallring~~.

Enligt 14 § arkivförordningen får statliga myndigheter gallra allmänna handlingar endast i enlighet med föreskrifter eller beslut av Riksarkivet, om inte särskilda gallringsföreskrifter finns i lag eller förordning. De aktuella handlingarna är alltså enligt huvudregeln redan skyddade från gallring och det föreligger knappast någon risk för att Riksarkivet skulle meddela föreskrifter eller beslut som medger gallring av dessa handlingar som, såsom utredningen påpekar (se s. 318), har ett högt bevarandevärde. Enligt Riksarkivets uppfattning saknas det därför skäl att meddela särskilda bevarandebestämmelser i den föreslagna förordningen.

Enligt Riksarkivet synes den föreslagna bestämmelsen också vara felformulerad. Eftersom uppgifterna enligt den ovan nämnda bestämmelsen inte får gallras, finns det inte något att undanta från. Vad som istället eftersträvas med bestämmelsen är att säkerställa att uppgifterna i alla lägen bevaras. Detta bör, om regeringen bedömer att regleringen är nödvändig, komma till uttryck genom att ”undantas från gallring” ersätts med ”bevaras”.

Beslut i detta ärende har fattats av riksarkivarie Karin Åström Iko efter föredragning av utredare Johanna Widenberg. I den slutliga handläggningen har avdelningschef tillika chefsjurist Jens Västberg och enhetschef Fredrik Lindberg deltagit.